

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

9. De Apostatis & reiterantibus baptisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

rentiam ulterius in Ordinibus, aut beneficiis delervire valeant. Verum quia nullus textus id facit clarè exprimit, in materia pœnali strictam interpretationem faciendam, & contrariam sententiam defendendam esse, censeo cum Barb. ad c. 1. h. i. n. 5. & Zoëf. Eod. n. 3. Reliquæ pœnæ expressæ in d. c. un. b. t. in 6. abrogatæ sunt per Extrav. un. Eod. inter Comm.

*****

TITULUS IX.

De Apostatis, & reiterantibus Baptisma.

SUMMARIA.

1. Apostasia onomatologia. 2. Quid sit apostasia à fide? 3. Quo jure prohibeatur? 4. 5. 6. à quibus committatur? 7. Quomodo differat ab hæresi? 8. Quis finis? 9. Et quæ ejus pœna?
10. Expenditur apostasia inobediencia. 11. Recensentur pœnæ apostasiae ab ordine. 12. Quæ sint pœnæ apostasiae à religione? 13. Quæ sit pœna anabaptismi?

§. I.

Apostasia Græcis est defectio, & in latiori significatione involvit recessum à DEO. S. Thom. 2. 2. q. 12. art. 1. in C. propriè autem, & per antonomasiam designat defectio- nem à fide, seu apostasiam perfidiae. In qua acceptione.

§. II.

Definitur Apostasia, quòd sit temerarius, ac totalis recessus à statu fidei Catholicae antea propriè voluntate suscepto. Colligitur ex l. 4. C. b. t.

§. III.

Causa efficiens apostasiae alia est remota, alia proxima. Remota est jus Divinum, & humanum, quibus ut hæresis, ita apostasia prohibetur, & punitur: siquidem apostasia hæresin tanquam partem includit, & non minus propriè hæ-

KÖNIG IN DECRET. LIB. V.

reticus est, qui à fide Catholica in baptismo suscepta pertinaciter ex toto recedit, quam qui ex parte, & in certis tantum articulis aberrat per c. contra. 13. de Hæret. in 6.

Proxima sunt Apostatae, id est, illi, qui à religione Catholica in totum recedunt transeundo ad judaismum, paganismum, vel sectam machometicam, aliamve peregrinam superstitionem. l. 1. 2. & 4. C. b. t. Gonzal. in c. 4. n. 4. Eod. Qui inter Catholicos nati, postquam actu, & voluntate propria fidem Christianam professi sunt, malitiosè ad sectam aliquam hæreticam desciscunt, vulgò quidem apostatasse dicuntur, juridicè tamè & rigorosè loquendo apostatae non sunt, nec pœnis specialiter in Apostatas constitutis subjacent, cum totaliter fidei non renuntiaverint, & in pœnis termini strictè accipiendi sint. Decian. in Pr. cr. l. 5. c. 71. n. 5.

Hoc loco *scrupulus* movetur: sitne pro apostata habendus, qui ex metu fidem Catholicam abnegavit, vel idolis sacrificavit, fide in corde retentà?

Respondet Azorius *Inst. mor. lib. 8. c. 21. quest. 5.* in foro externo talem Apostatam censerì, & proinde tanquam talem puniri juxta *can. 61. Apost.* in foro tamen interiori, & re ipsà non esse apostatam, nec excommunicationem, quâ Apostatae innodantur, incurere, eò quòd voluntate & animo fidem non deseruerit. Illud in propatulo est, quòd grave peccatum sit, etiam solùm exterius Christianam religionem negare: quoniam *qui negaverit me*, ait Christus apud Matth. c. 10. v. 33. *coram hominibus, negabo & ego eum coram Patre meo, qui in caelis est: & secundum Apostolum ad Rom. 10. v. 10. corde creditur ad justitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Quamvis enim talis nolit Christum abnegare, eligit tamen illum negare potius, quàm subire pœnam. c. non so-

lism.

lūm. 85. *causā II. quæst. 3. c. meritō. I. causā I 5. quæst. 1.* Unde olim Presbyteri, & Diaconi, qui ex metu idolis immolârunt, si postea ad seriam pœnitentiam redierunt, ad honores quidem seu beneficium Ecclesiæ, non verò ad officium & ministerium altaris restituebantur. *c. Presbyteros 32. dist. 50.*

§. IV.

6 *Materia*, seu *objectum* Apostasiæ est religio catholica, quam deserit, & secta infidelium, quam amplectitur Apostata. Quamobrem qui ab improba secta ad aliam reprobam se transfert, veluti è paganismo ad judaicam perfidiam, vel machometismum, apostata non dicitur, nec ut apostata puniri potest: cum, qui militiæ Christianæ nomen nunquam dedit, ejus desertor judicari nequeat. Decianus in *Pr. crim. lib. 5. c. 72. n. 5.* Gonzal. ad *c. 4. h. t. n. 4.*

§. V.

7 *Forma* Apostasiæ sita est in totali desertione fidei Catholicæ; per quam discriminatur ab hæresi, quæ ex parte duntaxat à fide deficit, atque in uno tantum, vel pluribus articulis aberrat. Ne tamen existimes, apostasiam esse specie ab hæresi distinctam: nam per recessum majorem, vel minorem à fide species non mutatur. Clariss. D. D. Gletle *cr. de crim. publ. p. 4. c. 4. §. 1. n. 3.* Decian. *d. lib. 5. c. 70. n. 3.*

§. VI.

8 *Finis* apostasiæ est vel temporale commodum, quod inde sperat, vel evitatio mali, quod alioquin metuit Apostata.

§. VII.

9 *Effectus* apostasiæ sunt pœnæ, quas Apostata cum hæreticis eadem incurrunt. *c. contra Christianos. 13. de Hæret. in 6. l. 3. & 4. C. h. t. Panorm. in c. 1. Eod.* Quin severius longè tractantur: enimverò vivi in perpetuum, mortui usque ad quinquennium accusari

possunt. *l. 2. & 4. C. h. t.* Si errore suo alios corrumpant, cum dispendio fortunarum capite plectuntur. *l. 5. C. h. t.* Pœnitentiæ suffragio non liberantur, quamvis id hæreticis indulgeatur. *d. l. 3. C. h. t. junctō c. vergentis. 10. de Hæret.* Quæ in pace Religiosa, & Pacificatione Osnabrugensi de hæreticis impune tolerandis in Imperio constituta sunt, nullatenus ad Apostatas extendi possunt, sed hodie dum, si quis sive Catholicus, sive hæreticus in totum à fide descileret, & sectam judaicam, machometanam, aliãve profiteretur, pœna infamiæ, confiscationis bonorum, mortis, ac aliis utroque jure vel nominatim in Apostatas, vel generaliter in hæreticos constitutis plecti posset, & deberet, quas pœnas *supra ad tit. de Hæret. §. 8. n. 14. & seqq.* recensuimus.

§. VIII.

Affinis apostasiæ à fide est *apostasiam inobedientie, apostasiam ab ordine, apostasiam à statu religioso, & anabaptismus.*

Apostasiam inobedientiam omne peccatum dici potest, ut notat P. Engl *h. tit. n. 2.* magis propriè verò est contumax transgressio præcepti Superioris, & inobedientia, seu rebellio contra eum. Hujus pœna est excommunicatio & infamia. *c. si quis. 3. causā 3. quæst. 4. c. si autem I 1. causā I 1. q. 3. c. si quis. 2. & c. illud. 5. de Majorit. & obed.*

Apostasiam ab ordine committunt Clerici, qui Ordinibus majoribus initiati dimisso habitu clericali ad laicam conversationem, vel etiam statum conjugalem se transferunt. Tales sunt ipso jure infames. *c. 23. causā 2. quæst. 7. c. 2. causā 3. q. 4.* per graviolem cæceris custodiam ad recipiendum habitum cogi. *c. à nobis. 5. h. t.* & si incorrigibiles sint, beneficiis privari possunt. *c. precipimus. 5. causā 21. q. 4.* Ad hæc, si habitum non resumpserint, perdunt privilegium canonis, ita ut illi, qui eos perecutiunt, excommunicationem

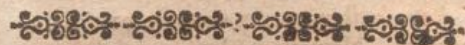
nem non incurrant. *c. 1. h. tit. c. perpendimus. 23. de Sent. excomm.*

An ex hac causa Clerici quoque perdant privilegium fori? rationem dubitandi suggerit *d. c. 1. h. tit. maximè verò c. ex parte 27. de Privil.* ubi perspicuè cavetur, in Clericis sine habitu, & tonsura comprehensos à Magistratu sæculari jurisdictionem exerceri posse. Unde quòd tales Apostatæ sine prævia monitione Episcopi priventur privilegio fori, cum multis tenet Aloyl. Ricc. in *Prax. aur. p. 2. resol. 72 num. 2.* Verùm plures, quos citat Barb. in *c. 1. h. tit.* sustinent contrarium propter *c. 25. & 45. de Sent. excomm.* in quibus ad amittendum hoc privilegium trina monitio requiritur. Oppositum *c. ex parte.* Gloss. *ibid. V. in delicto.* accipit de Clericis fori in minoribus constitutis, de quibus non constabat, an essent Clerici, & qui modò habitum assumebant, modò deponebant in fraudem jurisdictionis sæcularis. Confer Fachin. *lib. 9. controv. c. 28.*

12. Apostasia à religione fit, si Religiosi Professi dimisso habitu à suo Monasterio, vel Ordine sine licentia Prælati recedunt, absque proposito revertendi. Addidi: *dimisso habitu*; nam qui habitu retento è Monasterio fugiunt, non apostatæ, sed fugitivi sunt. Clar. in *Pr. crim. lib. 5. §. fin. q. 78.* Quin nec apostatæ, nec fugitivi sunt, qui ex causa aliqua è Monasterio animo redeundi abeunt. Si tamen sine justa causa quis fugiat, & habitum quidem, sed sub aliis vestibibus tectum portet, talem nihilominus tanquam apostatam puniri posse, docet Quartana in *Sum. Bullar. V. apostata.* Tales apostatæ ipso facto incurrunt excommunicationem. *c. 2. Ne Clerici, vel Monach. in 6.* Tempore Apostasiæ in Sacris ordinati ab exercitio Ordinum etiam post actam penitentiam suspenduntur, donec S. Pontifex dispenset. *c. fin. h. t.* Aliqui volunt, hæc Apostatas perpetuò inhabiles esse ad

prælaturas, & dignitates citra specialem dispensationem S. Pontificis, sed sine fundamento, & textu juris. Clariff. D. D. Gletle *d. c. 6. §. 1. n. 6.*

Anabaptismus, seu reiteratio baptismi gravis sacrilegium est, & ii, qui dolo malo baptismum iterant, aut recipiunt, jure civili ultimo supplicio addicuntur. *l. 2. C. h. t.* jure verò Canonico repaptizati, & probabilius etiam rebaptizantes irregularitatem incurrunt per *c. qui his. 117. dist. 4. de consecr.* & *c. 2. h. t.* ubi etiam acolytho publicè ministranti eadem poena infertur; quod & de aliis ministris intelligit Barb. in *d. c. 2. n. 2. & 4.* Covar. in *c. si furiosus. p. 1. in pr. n. 8.*

TITULUS X.

De his, qui filios occidunt.

SUMMARIA.

1. Parricidii homonymia. 2. Definitio. 3. Divisio.
4. Atrocitas.
5. A quibus? 6. 7. 8. In quas personas? 9. Quo modo?
10. Ob quem finem admittatur parricidium?
11. 12. 13. Recensentur poena, quibus parricida puniuntur.

Delicta contra secundam tabulam Decalogi, vel vitam, vel pudicitiam, vel res familiares lædunt. Vitam lædit homicidium, præsertim verò parricidium.

§. I.

Voce parricidii olim quodvis homicidium, ac delictum capitale venit, arg. *l. 2. §. 23. ff. de Orig. jur.* juxta quam ii, qui præerant rebus capitalibus, quæstores parricidii appellabantur; impræsentiarum autem homicidium in personas conjunctas impiè commissum significat.

§. II.

Definitur parricidium, quòd sit caedes
L 2 illius, 2